

La legislatura maia

Polítics desapareguts, polítics degradats i polítics en risc d'extinció. De les eleccions del 22 de maig del 2011 ençà, el País Valencià ha experimentat tot de fenòmens paranormals. És el preludi d'un sotrac encara més fort? Som a les acaballes del cicle del PP al poder? En parlem amb sociòlegs i politòlegs.

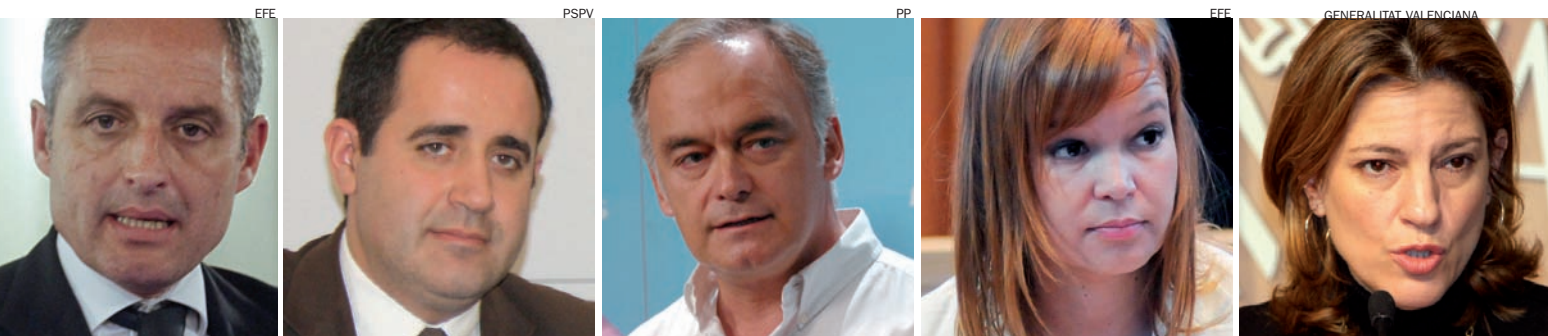
Al calendari maia li caurà l'últim full el 21 de desembre d'enguany i no són pocs els qui apunten aquella data com la de la fi del món. Si atensem l'evolució de la política valenciana, en efecte, l'apocalipsi sembla a la cantonada. Els darrers dotze mesos, de les eleccions del 22 de maig del 2011 fins

concret, el migdia del 31 de març, durant el 12è congrés nacional del PSPV-PSOE. El seu periple a la secretaria general a penes si va durar tres anys i mig, i encara menor –deu mesos– fou el temps que va estar-se a la sindicatura del grup parlamentari: l'endemà d'acabar-se el conclave, va tocar el dos.

al País Valencià, on mai no havia destacat per la seua activitat política rellevant. La derrota de Carme Chacón al congrés federal del febrer va deixar-la fora dels òrgans directius del PSOE, i des de l'1 de març, gràcies a la unió de forces amb Ximo Puig, és vice-secretària general del PSPV.

Paula Sánchez de León encara va anar a més mal borràs. El juny, Camps l'havia encimbellada a vice-presidenta única del Consell, però aquest luxós càrrec tan sols li va durar sis mesos. Alberto Fabra va resituar-la a la delegació del govern així que va poder, i Sánchez de León, que Camps havia volgut col·locar de substituta a la presidència del govern valencià, es va quedar amb un pam de nas.

Una pèrdua de pes institucional que també ha assaborit Milagrosa Martínez, ex-consellera de Turisme i, la legislatura passada, presidenta de les Corts. Avui, en canvi, és alcaldessa de Novelda (Vinalopó Mitjà) i, al damunt, apareix als diaris per la implicació a la branca

El curs 2011-2012, aquesta desena de polítics valencians el recordaran com un *annus horribilis*: d'esquerra a dreta, Francisco Camps, Jorge Alarte,

ara, els principals protagonistes d'aleshores han desaparegut, han estat degradats o són a les portes de la defenestració: el president i la vice-presidenta de la Generalitat, el cap de l'oposició, la presidenta de les Corts, els referents dels dos partits majoritaris a les respectives seues centrals... Un panorama catatònic que convida a pensar si tot plegat no és indicatiu d'una desfeta encara més gran.

Francisco Camps fou el primer a caure a la pira funerària. El 20 de juliol va dimitir el càrrec de president –de la Generalitat i del PPCV– i va abocar-se a un judici patètic de què va eixir-ne tan absolut com incapacitat, ni que encara proclame el seu elevat grau de preparació.

Jorge Alarte, un dels fuets implacables en contra seu, també va ser cremat. En

La desaparició dels líders valencians del PP i del PSOE –sobretot la del primer, que tan sols ha tornat a les Corts quatre dies, malgrat mantenir l'acta de diputat– ha anat paral·lela al desprestigi dels referents a Madrid.

Curiosament, qui encara hi manté un càrrec, Esteban González Pons, ha estat degradat i no sols ha patit la pena de no ser escollit ministre, com tothom preveia. Pons ja no és vice-secretari de Comunicació, sinó d'Estudis i Programes, d'una importància i una projecció pública menors.

Al seu torn, Leire Pajín, a qui José Luis Rodríguez Zapatero va ascendir a la secretaria d'Organització –número tres– del PSOE, primer, i a ministra de Sanitat, després, ha hagut de refugiar-se

del cas *Gürtel* que investiga el finançament il·legal del PPCV. Durant la seua etapa a la conselleria, Orange Market va adjudicar-se repetidament el sucós contracte del pavelló de Fitur, motiu pel qual va comparèixer la setmana passada davant el jutge instructor, José Ceres. I per a poder mantenir la condició d'aforada, és diputada rasa a la cambra valenciana.

Una pèrdua de pes que també ha experimentat Alejandro Soler. D'alcalde d'Elx i vice-secretari general del PSPV-PSOE, ha passat a ser el portaveu socialista a la Diputació d'Alacant. A més, tindrà dificultats per a repetir com a cap de llista de la seua població: la victòria de Ximo Puig al congrés nacional l'ha apartat de la direcció del partit i possible-

ment pagarà el fet d'haver-se alineat amb Alarte. El nou home fort del socialisme il·licità podria ser un altre Alejandro, de cognom Pérez. Això sí, Soler no podrà el lloc de portaveu a la Diputació, ni que el congrés provincial del PSPV esculla com a nou líder José Chulvi, alcalde de Xàbia i afí a Puig.

Un dels casos més cridaners d'aquest històric 2012 és el d'Enrique Verdeguer, que va deixar la seua ocupació a l'Institut de Comerç Exterior (Icex), estatal, per a esdevenir conseller d'Economia amb Camps. Amb Fabra continuà exhibint el seu perfil tècnic i didàctic, però la situació de fallida de la Generalitat el va fer tornar a Madrid. Va estimar-se més de presidir l'Administrador d'Infraestructures Ferroviàries (Adif) que no una cartera estrella –però difícil– del Consell.

No per gust, sinó per obligació, la consellera de Cultura, Esport i Turisme, Lola Johnson, va haver de cedir la condició de portaveu del govern valencià que també ostentava. Després de dirigir Canal 9

del congrés –aquest cap de setmana– del PPCV per a apartar-lo definitivament de la primera línia.

Què més pot passar? EL TEMPS ha consultat als politòlegs Joan Hernández i Eli Gallardo, al sociòleg Jorge Galindo i a Aida Vizcaino, politòloga i sociòloga alhora, com evolucionarà la política valenciana. Per exemple, si veuen perillar la majoria absoluta que el PPCV conserva des del 1999, després d'haver governat la legislatura anterior –1995-1999– en coalició amb Unió Valenciana.

Hernández considera que els populars “no patiran gens, perquè les conseqüències de la crisi i de la fallida del sistema, sobretot les pagaran a l'àmbit estatal; ací el PP continua sense tenir una alternativa real, i la prova més evident n'és el resultat del congrés nacional del PSPV i el fet que Compromís faça molta més oposició que no ells”. Aida Izquierdo, presidenta de l'Associació Valenciana de Politòlegs (Avapol), opina igual, atès que “és a la

d'aplicar anuncien una legislatura massa llarga per a Alberto Fabra”.

Gallardo, com Hernández, creu que les retallades “tothom les relaciona amb el govern central, i el PPCV és un expert a l'hora de vendre el missatge que més li convé”. Vizcaino és del mateix parer –“les responsabilitats de la Generalitat, es diluiran”– i Hernández també és escèptic sobre això: “Canviar una tendència requereix més temps i el PPCV, de moment, ha perdut molt pocs vots; no hi ha gaire gent que faça una anàlisi independent, al marge de l'opinió publicada, i el PP, si detecta problemes al País Valencià, s'afanyarà a socórrer el PPCV”.

Galindo, per contra, xifra els possibles canvis electorals segons la taxa de desocupats. “Ara és del 25%”, diu, “i si caiguera per sota del 20%, amb una recuperació econòmica sostinguda durant tres trimestres, el PPCV podria presentar-se com el salvador. Tot allò que signifiqui baixar del 18% de desocupats, de fet, els garantiria la victòria”.

Esteban González Pons, Leire Pajín, Paula Sánchez de León, Milagrosa Martínez, Alejandro Soler, Enrique Verdeguer, Lola Johnson i Rafael Blasco.

s'havia convertit en la veu del Consell, però Fabra va remoure-la en benefici del successor de Sánchez de León a la vicepresidència, José Ciscar.

Finalment, Rafael Blasco, l'únic supervivent d'aquesta nòmina d'il·lustres en declivi, compta els dies que li resten per a ser encausat. Un secretari autonòmic i un director general de la seua etapa com a conseller de Solidaritat i Ciutadania, Josep Maria Felip i Marc Llinares, ja han estat destituïts per Fabra pel desviament –en l'adquisició d'habitatges– de fons destinats al tercer món. Si el jutge fa el pas, Fabra el rellevarà com a portaveu del PP a les Corts, el seu càrrec actual. Fet i fet, és molt probable que el president aprofite els canvis a l'estructura del partit que es derivaran

primera part de la legislatura, quan un executiu adopta les mesures més impopulars, i si en aquest temps el PSPV no ho aprofita per a presentar una referència bona, un canvi de color al govern valencià resultarà molt complicat”.

Gallardo, en canvi, sí que veu en risc la majoria conservadora: “Dubte que Fabra no haja d'avançar les eleccions, perquè tant Compromís com Esquerra Unida li fan una oposició molt severa cada dia, i encara són obertes les causes pel finançament il·legal i la visita del papa. Fabra va assumir tota l'herència, tant la bona com la dolenta”. Galindo també pensa que “si les eleccions foren demà, mantindrien de molt poc la majoria absoluta, però la intervenció *de facto* de la Comunitat Valenciana i les retallades que encara haurà

Els dèficits del PSPV-PSOE. “Si la resta de l'oposició és audaç, farà veure que els socialistes també van ser incapaces de gestionar la crisi”, afirma Eli Gallardo. “Molta gent ja no n'espera res, dels socialistes”, hi afegeix Joan Hernández. “Per al ciutadà mitjà, a més, els conservadors són millors en economia”, rebla Aida Vizcaino, una idea “estesa arreu d'Europa”, segons Jorge Galindo, però que té el seu contrapunt, perquè “també és una sensació estesa que l'esquerra es preocupa més del medi i del benestar social, una qüestió important en temps de dificultats”. El PSOE l'hauria beneficiat Carme Chacón com a secretària general, més que no Alfredo Pérez Rubalcaba? En aquest punt, les opinions tampoc no acaben de confluir.

Jorge Galindo: “Compromís ha de centrar-se a aclarir quin model econòmic defensa”

“De diferències entre tots dos, no n’hi ha gaires”, explica Galindo, “l’impuls de Chacón hauria durat un any, però, dit això, potser els convé de no presentar Rubalcaba de candidat”. Una opinió compartida amb Gallardo, que a més troba que “Rubalcaba no es presentarà a les eleccions: ho farà un candidat que propose ell, potser Patxi López o algú més tecnòcrata. Rubalcaba està bastant desprestigiada per la seua relació amb els governs de González i Zapatero”. Per a Vizcaíno, “Chacón sí que hi hauria aportat aire fresc, però tant fa qui dirigeixca al PSOE si el PSPV no canvia de valent. Han de pensar en el 2019 i canviar de dalt a baix: han de pensar què volen ser, si volen arribar al govern o no. A l’oposició potser s’hi està més còmode. Si no, per què són les mateixes cares de fa quinze anys?”

Malgrat tot, el PSPV pot beneficiar-se d’un hipotètic desgast del PPCV? O ja no són tan vasos comunicants com abans? Gallardo recorda que “a Espanya, el cartesianisme hi és molt arrelat, encara hi ha reminiscències de l’alternança, que avui és entre populars i socialistes, però la gent ja no és tan ximple, saben que hi ha vida més enllà de tots dos”. “És cert, les ideologies s’han diluït una mica”, apunta Vizcaíno, que para atenció en el fet que “hi ha tantes persones que dubten

entre votar PP o PSOE com n’hi ha que dubten entre votar el PSOE o una altra força progressista”. “El gran drama del PSPV és l’abstenció”, remata Hernández, “totes aquelles persones que només es mobilitzen en cas d’una situació d’empat tècnic amb el PP, cosa que a les eleccions valencianes no passa mai”.

Jorge Galindo, al seu torn, para atenció en UPyD, formació que als comicis estatals del novembre ja va obtenir un diputat al Congrés per la circumscripció de València. “Mireu què ha passat a Grècia, on els partits minoritaris han recollit el descontentament pels dos més grans”, assenyala. “A UPyD, això sí, la perjudica parlar tant d’ETA i que Rosa Díez adopte determinades posicions extremistes”.

El PSPV-PSOE ha aprovat la celebració d’unes eleccions primàries obertes a la ciutadania, a les quals podrien córrer Ximo Puig, Leire Pajín, Francesc Romeu i Manolo Mata. Segons Gallardo, “el vot dels simpatitzants serà ponderat, però tindrà coses positives: atraurà finançament i els qui hi participen passaran a integrar allò que tècnicament es coneix com a *estructura dels cercles*, cosa que els permetrà de fidelitzar electors”. Més escèptics s’hi mostren Vizcaíno –“no els resultarà gens fàcil, que els ciutadans s’hi impliquen”– i Hernández –“per a fer unes primàries a la francesa, primer cal que el partit també ho siga, a la francesa”–, mentre Galindo veu prioritari “el suport de l’estructura federal del partit i la capacitat que tinguen per a fer que el debat intern, si és viu, arribe als electors a través dels mitjans”.

Siga com siga, tots quatre descarten un PSPV tan enfortit per a acostar-se a la tanca del 40% dels vots, aquella que van abandonar a mitjan anys 90 i que tan

Joan Hernández: “El gran drama del PSPV és l’abstenció, no Compromís ni Esquerra Unida”

sols han tocat de nou als comicis estatals del 2004 i del 2008. Galindo fins i tot diu que “ni ells, no se’n veuen capaços, els preocupa més de mantenir la seua quota de poder al si de l’organització”. Gallardo, a més, creu que “tenen l’enemic a casa, i són les sigles PSPV: el PP les ha anatematitzades i són una rèmora, per als socialistes valencians”.

Compromís, EUPV, UPyD. “Han sabut acostar-se als joves i no em sembla un projecte conjuntural, ni de bon tros”, fa saber Aida Vizcaíno amb relació a Compromís, la sorpresa electoral d’ara fa un any. “Encara que el debat sobre la corrupció deixe de figurar als noticiaris, Compromís té prou camí per a córrer: han de deixar-se estar de samarretes i de ser expulsats de les Corts i oferir una alternativa legislativa que els faça ser percebuts com una opció constructiva”, explica Eli Gallardo. “Han de marcar-se la fita de superar el PSPV com a segona força del País Valencià, se n’han de conèixer”, afegeix Joan Hernández. Un camí que Jorge Galindo no veu senzill “si abans Compromís no aclareix el model econòmic que propugna. A Catalunya, ICV ho ha sabut fer, però Compromís ho té pendent, hi conviu una ànima d’esquerres amb una altra de molt més centrada”.

Eli Gallardo: “L’enemic del PSPV és a casa: les sigles. El PP les ha anatematitzades”

Entre Enric Morera i Mònica Oltra com a candidats el 2015, o abans, les opinions són variades. “Morera té un problema d’imatge i de lideratge, i Oltra té un problema d’excés d’imatge i d’excés de lideratge”, sintetitza Hernández. “És clar que Oltra seria el millor cartell electoral, però amb un discurs econòmic més coherent i potent”, reprèn Galindo. Gallardo, en canvi, es queda amb Morera, “una persona calmada, amb tirada a l’entesa i la més idònia per a esvaïr els fantasmes del catalanisme que planen sobre Compromís, que els han impedit de créixer encara més”. “Resten tres anys per a anar a votar, és massa temps per a pensar que Oltra no es cremarà”, sentència Vizcaíno.

Pel que respecta a Esquerra Unida del País Valencià (EUPV), hi ha consens en la impossibilitat que tindran d’ultrapassar el 6% que semblen tenir com a sostre, sobretot a partir de la irrupció de Compromís. “Potser podrien aconseguir-ho amb Ignacio Blanco com a cap de llista”, matisa Gallardo, “parla valencià i treballa molt, a més de tenir una presència notable a les xarxes i de no pertànyer al Partit Comunista”. A més, continua Gallardo, “el materialisme actual és anticomunista: a la botiga d’Apple, és fàcil de trobar-hi desocupats que fan cua per a comprar un ordinador ben car”.

“El problema d’Esquerra Unida és que no ha renovat l’electorat, semblen haver-se conformat amb aquells que els voten sempre i han perdut pes entre el segment més jove”, diu Vizcaíno. “Blanco podria incrementar els vots d’Esquerra Unida, però mentre Compromís continue fort, el 6% n’és el sostre”, afirma Galindo. “La substitució de Gaspar Llamazares per Cayo Lara no els ajuda: mediàticament, Llamazares era més lúcida. I tampoc no els convé l’ancorament en un paradigma de pensament amb un èxit electoral limitat”, conclou Hernández.

Una coincidència de punts de vista que també inclou l’opinió de tots quatre sobre les possibilitats d’UPyD de superar la tanca del 5% necessària per a accedir a les Corts valencianes. Ni amb el diputat al Congrés Toni Cantó com a cap de llista, no ho veuen factible. “Una cosa és anar a Madrid de diputat, i una de ben diferent, ser presidenciable”, confirma Vizcaíno. “No tenen prou implantació a la Comunitat”, considera Hernández. “Dubte moltíssim que Cantó fera aquest pas, em costa de creure que s’estime més de deixar el Congrés per a anar a les Corts”, raona Galindo. Eli Gallardo, de la seua banda, reitera que “aquella fou una solució aïllada per a les eleccions estatals, inservible en un context de comicis al País Valencià perquè Cantó no coneix aprofundidament la realitat d’ací”. Per a Gallardo, “l’única manera que UPyD tinga cap opció és presentar algú com Rafael Soriano”, el coordinador territorial valencià i que ja anava segon a la llista al Congrés.

Vizcaíno sí que veu en UPyD l’única formació capaç d’erosionar el milió dos-cents mil vots que el PPCV aconseguix a cada elecció valenciana, 200.000 més

Aida Vizcaíno: “Podria ser que els populars guanyaren vots en relació amb el 2011”

que la suma de les tres principals opcions progressistes. “Però també podria ser que els populars guanyaren vots en relació amb el 2011”, sobretot tenint en compte que el candidat ja no serà Francisco Camps, que va presentar-se amb la condició d’encausat a la butxaca.

“És el millor candidat que podien trobar, fa tant com pot, ha eliminat gent de l’època de Camps sense fer gaire soroll, suaument”, diu Galindo. “De la tímidesa dels primers mesos, ha passat a semblar molt rodut, segurament per la inconsistència d’un PSPV que ha tingut un congrés i ha canviat de líder i de síndic a les Corts, i també ha sabut esquivar els entrebancs interns”, afegeix Gallardo. “El PP ha seguit una bona estratègia amb ell”, apunta Vizcaíno, “ha estat capaç de canviar formes i persones”. “Fabra transmet una imatge de mediocritat, se li nota una manca evident de personalitat”, contradiu Hernández, per a qui aquest “encara ha de demostrar que el partit no se’l menjarà”. El congrés dels populars valencians, aquest cap de setmana serà la seua prova de foc. No hi ha cap candidat alternatiu, però en aquest paranormal curs polític valencià, tot resulta possible. Fins i tot, que Camps acudisca a la cita i provoque un aldarull.

Victor Maceda